

SALLA SIMUKKA

SAMMUTA
VALOT!

TAMMI

9 789520 401788
N94.2 / ISBN 978-952-04-0178-8
www.tammi.fi

SALLA SIMUKKA

SAMMUTA
VALOT!

Pieniä kauheita tarinoita

KUSTANNUSOSAKEYHTIÖ TAMMI
HELSINKI

TEOS SISÄLTÄÄ SEURAAVIA SITAATTEJA:

Ariel-novellissa (s. 20 alkaen) on käytetty pohjana H.C. Andersenin Pieni merenneito -satua Martti ja Sirkka Rapolan suomennoksenä

Novelli Koru (s. 60 alkaen) on julkaistu aiemmin hieman erilaisessa muodossa Sanoma Pron äidinkielen oppikirja Kärki 8:n lisämateriaalina.

Kansi ja ulkoasu: Laura Lyytinen
Copyright © Salla Simukka, 2018
Painettu EU:ssa
ISBN 978-952-04-0178-8

SISÄLLYS

1. SAMMUTA VALOT! 7
2. OSUMA 14
3. ARIEL 20
4. KOIRANPÄÄPUISTO 24
5. VÄLÄHDYKSIÄ 28
6. HUVIPUISTO 33
7. KENGÄT 36
8. PITKÄ UNI 40
9. KUTSU 53
10. KORU 60

SAMMUTA VALOT!

Kellariin saa mennä vasta, kun on täyttänyt viisitoista vuotta.

En muista, milloin kuulin lauseen ensimmäisen kerran. Varmaan joskus aivan pienenä, kun kurottelin varpaillani hississä ja painoin etusormeni kellari-nappiin. En ylettänyt vielä ylemmäksi. Hissi ilmoitti heti kylmästi:

– Pyyntö evätty. Pyytäjän ikä ei riitä.

Ihmettelin, mitä se tarkoitti. Kun kysyin isältä, hän selitti minulle, että minun olisi oltava viisitoistavuotias, ennen kuin saisin mennä kellariin.

– Miksi? minä kysyin.

– Kerron, kun olet vähän vanhempi, isä huokaisi.

Sellaista se oli silloin pienenä. Kaikki tapahtuisi ja selviäisi, kun ”olisin vähän vanhempi”. Välillä tuntui, etten ikinä olisi tarpeeksi vanha. Joka kerta, kun luulin olevani, sain taas törmätä samaan lauseeseen.

Mutta nyt olin vihdoinkin oikeasti ”vähän vanhempi”. Nyt olin viisitoista. Ja nyt pääsin lopultakin kellariin.

Se oli iso juttu, sillä kellarista oli ainut käynti viereisiin taloihin. Niitä kauemmas en saanut vielä kulkea, sillä

lopullisesti maanalainen kulkuverkosto avautuisi minulle vasta sitten, kun täyttäisin kahdeksantoista vuotta. Turvamääräykset, kuulemma. Lapsia ja nuoria pidettiin liian arvaamattomina, että he saisivat ryntäillä vapaasti tunneleita pitkin. Aivan niin kuin aikuiset muka olisivat sen viisaampia. Harva se päivä sai lukea onnettomuuksista, joita tungos oli aiheuttanut tunneleissa.

Kulkuväylien rakentaminen ja korjaaminen oli hidasta. Kun laskeuma tuli kaksikymmentä vuotta sitten, kukaan ei ollut osannut ennakoida sitä tai varautua siihen. Kaikki olivat tottuneet kulkemaan paikasta toiseen maan pinnalla. Pitkään kuviteltiin, että kunhan varoaikaa olisi kulunut tarpeeksi kauan, ulos voisi taas mennä aivan normaalisti. Kun viikot muuttuivat kuukausiksi ja ilma muuttui yhä myrkyllisemmäksi, myös tavalliset ihmiset alkoivat ymmärtää sen, minkä tutkijat olivat tienneet jo pidempään: ulos ei voisi mennä enää koskaan.

Hämmästyin siitä, että vuosien odottamisen jälkeen kellarin meneminen oli lopulta vähän antiklimaksi. Painoin hissin nappia eikä pyyntöäni tällä kertaa evätty. Kellarissa avasin ensin hissin raskaan oven, sitten avaimella kellarin oven. Sytytin valot.

Kellari oli yllättävän vanhanaikainen. Kotitaloni oli rakennettu 1950-luvulla, melkein sata vuotta sitten. Kellari näytti itse asiassa melko samalta kuin talon rakennusaikaan, mitä nyt olin kuvia nähnyt. Kun laskeuma tuli, kehitys pysähtyi monessa mielessä. Ei yksinkertaisesti ollut varaa alkaa modernisoida rakennuksia. Sormenjälkihissit olivat valtiolta iso ponnistus pari vuotta laskeuman jälkeen ja niitä perusteltiin välttämättömällä turvallisuudella. Heti

laskeuman tultua kaikki oli ollut kaaoksessa ja rikolliset olivat käyttäneet tilaisuutta hyväkseen.

Kellarissa tuoksui vähän ummehtuneelta mutta ei pahalta. Kellarikopit olivat täynnä asukkaiden ylimääräistä tavaraa. Tavarain säilyttämisessä ei tuntunut olevan enää mitään järkeä. Suksia tai pulkkaa tuskin käytettäisiin enää ikinä. Talvivaatteetkin olivat lähinnä kuriositeetti.

En jäänyt ihmettelemään kellaria sen pidemmäksi aikaa, sillä se oli minulle vain kulkuväylä. Eikä ensimmäisellä käynnilläni tapahtunutkaan mitään outoa. Kummalliset tapahtumat alkoivat vasta myöhemmin.

Voisin kertoa siitä, miten kellariin pääsy muutti elämäni ja miten sain uusia ja tärkeitä ystäviä ja maailmani laajeni kertaheittolla, kun vain yhden rappukäytävän ihmisten sijaan sain tutustua talomme toisen rappukäytävän ja kahden naapuritalon ihmisiin. Mutta se ei ole nyt olennaista. Se ei ole syy siihen, miksi kirjoitan. Kirjoitan siksi, että jäljelle jäisi edes jokin todistus, jos itse en ole enää kertomassa tapahtumista.

Olin käynyt kellarissa ehkä viisi tai kuusi kertaa, kun äkkiä kuulin sen. Kuiskauksen. Se oli niin vaimea, etten saanut sanoista selvää.

”Suta lot.”

Jotenkin sellaiselta se kuulosti. Pelästyin niin paljon, että aloin juosta. Kun olin päässyt pois kellarista ja ovi oli takanani tiiviisti lukossa, uskalsin taas hengittää.

Olinko oikeasti muka kuullut jotain? Vai kuvitellut vain?

En kertonut kuiskauksesta kenellekään. Arvelin, että olin vain väsyneenä kuvitellut omiani. Kukaan ei halun-

nut koskaan tunnustaa outoja ajatuksia tai kummallisia aistihavaintoja muille, sillä niitä pidettiin yleisesti sen seurauksena, että oli jollain tavoin, aivan pieninä hiukkasina, altistunut myrkkylimälle. Ja kaikki myrkkylimälle altistuneet kiidätettiin sairaalaan – eikä kukaan heistä koskaan palannut.

Kuulin kuitenkin kuiskauksen uudestaan viikon päästä, kun kuljin kellarissa. Nyt kuulin sen selvemmin. Erotin sanat: ”Sammuta valot!”

Jähmetyin kauhusta. Kuiskaava ääni voimistui ja siihen sekoittui muita ääniä, kuiskausten kuoro.

”Sammuta valot! Sammuta valot! Sammuta valot!”

Kuiskaukset tuntuivat kuuluvan joka puolelta, katosta ja lattiasta, kellarikopeista, seinistä, omien korvien sisältä.

Juoksin lujempaa kuin koskaan aiemmin. Kun olin turvassa, ajattelin, etten menisi kellariin enää ikinä.

Varsin pian ymmärsin, etten voisi vältellä kellaria ikuisesti. Kun minulle kerran oli sallittu kulku sinne ja sen kautta lähitaloihin, kaikki olettivat, että käyttäisin oikeuttani. Enkä itsekään halunnut jäädä oman rappukäytäväni vangiksi.

Mietin pitkään, kenelle puhuisin kuiskauksista. Äiti ja isä eivät tulleet kysymykseenkään. He olisivat vain huolestuneet minusta. Lopulta päätin, että menisin juttelemaan ylimmän kerroksen vanhalle Reetalle. Hän asui yksin ja monien mielestä hän oli hieman erikoinen, mutta minä olin varma, että jos joku kuiskauksista tietäisi, niin hän.

Reetta tarjosi minulle teetä ja kuivia keksejä. Katseilin hänen ryppyisiä käsiään. Hän oli varmasti jo ainakin 90-vuotias.

SALLA SIMUKKA

SYTYTÄ
VALOT!

TAMMI

SALLA SIMUKKA

SYTYTÄ
VALOT!

Pieniä kauniita tarinoita

KUSTANNUSOSAKEYHTIÖ TAMMI
HELSINKI

TEOS SISÄLTÄÄ SEURAAVIA SITAATTEJA:

Ariel-novellissa (s. 21 alkaen) on sitaatteja Howard Ashmanin sanoittamasta laulusta Part Of Your World, joka esiintyy Walt Disney Pictures -animaatiossa The Little Mermaid

Sama kude meissä -novellissa (s. 51 alkaen) sitaatti William Shakespearen näytelmästä Myrsky (suom. Paavo Cajander) s. 54 ja samalla sivulla sitaatti Imagine Dragonsin laulusta Dream

Novelli Koru (s. 68 alkaen) on julkaistu aiemmin hieman erilaisessa muodossa Sanoma Pron äidinkielen oppikirja Kärki 8:n lisämateriaalina.

Kansi ja ulkoasu: Laura Lyytinen
Copyright © Salla Simukka, 2018
Painettu EU:ssa
ISBN 978-952-04-0178-8

SISÄLLYS

1. SYTYTÄ VALOT! 7
2. ETÄISYYS 11
3. ARIEL 21
4. MAAILMAN IHANIN 28
5. VÄLÄHDYKSIÄ 36
6. RANNEKE 41
7. NÄYTÄN SINULLE,
MITEN LENNETÄÄN 44
8. SAMA KUDE MEISSÄ 51
9. VIESTI 57
10. KORU 68

SYTYTÄ VALOT!

- Sammuta valot!
  - Mutta mä haluaisin nähdä sut...
  - Mä en pysty.
  - Sä olet varmasti tosi kaunis. Mä tahtoisin katsoa sua.
  - Mä en vaan voi. En ainakaan vielä.
  - Ehkä joskus?
  - Mä en tiedä. Ehkä.
  - Okei. Ollaan siis pimeässä.
  - Ollaan ihan lähekkäin.
  - Saanko mä katsoa sua mun käsillä?
  - Saat.

- Sammuta valot!
  - Vieläkin?
  - Vieläkin.
  - Vaikka me ollaan tunnettu jo niin pitkään?
  - Sä tiedät, etten mä vain pysty.
  - Niin tiedän. Välillä mä vaan toivon...
  - Että mä olisin toisenlainen?
  - Ei. Vaan että sä tahtoisit näyttää itsesi mulle, kokonaan.

- Kyllä mä tahtoisinkin. Mutta mä en...
- ...pysty. Joo, mä tajuan.
- Tule tänne. Ihan liki.
- Mitä sä teet?
- Haistelen sua. Sä tuoksut niin hyvältä. Metsältä.
- Sä tuoksut sateelta.
- Eli yhdessä me tuoksutaan sateiselta metsältä. Se on aika hyvä tuoksu, vai mitä?
- Paras.

- Sam...
- Noin. Tehty.
- Oletko sä vihainen?
- En. Mä rakastan sua.
- Oho.
- Mitä?
- Sä et ole sanonut sitä aiemmin.
- Ehkä se on helpompi sanoa pimeässä.
- Siinä näet. Pimeys on hyvä juttu.
- Hiljaa. Tai mä suutelen sut hiljaiseksi.
- No kuule sellaista tässä vielä mietin että...
- ...
- ...
- Mä teen aina sen, minkä lupaan.
- Näköjään.
- Pitikö sun oikeasti sanoa jotain?
- Piti.
- No?
- Niin mäkin sua.

- Täällähän on jo pimeää.
  - Ajattelin säästää sulta sanomisen vaivan.
  - Se oli kauniisti ajateltu.
  - Hys. Ole ihan hiljaa, niin mä kuuntelen sua.
  - Eikö toi ole vähän paradoksaalista?
  - Ei. Mä kuuntelen sun verenkiertoa, sun sydäntä, sun hengitystä, kaikkea mitä sussa tapahtuu.
  - Okei.
  - ...
  - ...
  - ...
  - Ah...
  - Sun piti olla hiljaa. Sun sydän lyö nyt paljon nopeammin ja hengitys on raskaampaa.
  - Jos sä jatkat... ah... tuota, niin mä en voi pysyä hiljaa.
  - Ehkä se onkin mun tarkoitukseni.
  - Törkeä ihminen!

- Kuule?
  - Niin?
  - Mun pitää sanoa sulle jotain.
  - No sano.
  - Mä en tiedä, uskallanko mä.
  - Kokeile.
  - Mua pelottaa, että se muuttaa kaiken.
  - Sitä suuremmalla syyllä sun täytyy sanoa se.
  - Mä olen valmis.
  - Eli...?
  - Kyllä sä tiedät.
  - Mä tahtoisin, että sä sanot sen.

- Okei.
- Mä pidän susta kiinni. Sä pystyt.
- Sytytä valot!